

troer ikke, det er nødvendigt, men jeg erkjender, at det ikke vil kunne være til Skade for Afbenyttelsen af Loven efter den Hensigt, man har havt med den. Smidlertid skal jeg henstille til de ærede Forslagsstillere, om deres Tanke med dette Endringsforslag ikke vilde have været udtrykt noget klarere, naar de havde sagt, at det er Gruset, som ikke kan tages fra Communerens Gruusgrave til Jernbanebrug, istedetfor at der nu er sagt, at det er Gruusgravene, som ikke kunne tages. Da jeg er begyndt med at omtale Endringsforslagene bagfra, skal jeg fra Nr. 4 gaae over til Nr. 3, hvilket Endringsforslag gaaer ud paa, at Ordet „Steen“ skal udslettes af Loven. Denne Endring er mig ret vel bekendt, da Forslag derom allerede fremkom under Forhandlingerne i det andet Thing; jeg erindrer ikke med Bestemthed, om det kom under Afstemning, men at det kom frem, staaer ganske tydeligt for mig. Det forekommer mig imidlertid, at man ved at vedtage dette Endringsforslag skaber ganske unyttige Vanskeligheder. Dersom jeg ret har forstaaet de ærede Forslagsstilleres Ordsfører, er Meningen den, at der, forsaavidt der ikke kan staffles fuld Erstatning for alt Materialet, subsidiairt skal sikres Eierne Erstatning for det kostbarere Materiale, nemlig Steen, men hvis dette virkelig er de ærede Medlemmers Mening, burde den have været udtrykt paa en anden Maade. Der maatte da nemlig til Loven have været føjet en Bestemmelse lig den, som findes i Placaten af 4de Juni 1845 § 8, og som med rene Ord siger, at man, forsaavidt man tager Steen, skal betale dem med deres Værdi. Vedtages derimod Endringsforslaget, saaledes som det nu foreligger, bliver det et absolut Forbud imod at tage Steen, og det vil altsaa ligesom skabe Vanskeligheder, ja man vil endog kunne blive nødt til at udsønde Steen af det Gruus-, Sand- og Jordmateriale, man tager, idet der er lagt Tabu paa Stenene, saaledes at de ikke maae tages. Som Endringsforslaget under Nr. 3 er affattet, troer jeg, at det i meget høi Grad vil vanskeliggjøre Lovens Anvendelse. Jeg vilde kunne gaae ind paa, at der i Loven fandtes en Bestemmelse som den, jeg nys citerede af Pl. af 1845, og som sikrede Eierne en Erstatning for

Stenene, men dette, at Steen ubetinget ikke maa tages, forekommer mig dog at gaae meget for vidt, hvis man overhovedet vil tilstede Expropriation. En Tilspøining som den af mig nævnte vilde ogsaa være i fuldeste Overeensstemmelse med Grundlovens Bud, som det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holstein) citerede; thi i Henhold dertil kunde vi dog tage Steen imod fuld Erstatning. Jeg kan saameget lettere gaae ind paa den Tanke at give Erstatning for Stenene, som der i Reglen ikke vil kunne være Tale om at expropriere Steen til Jernbanernes Vedligeholdelse. Der kan være Tale om at expropriere Steen til Jernbanernes Anlæggelse, til Bygning af store Steenkister, Broer osv., men til Jernbanernes Vedligeholdelse seer jeg i Grunden ikke, hvorledes man i noget større Omfang skulde have Brug for Steen, medens man derimod ganske vist i meget stort Omfang har Brug for Gruus, Sand og Jord. Hvis de ærede Forslagsstillere havde søgt at værne om Steeneierens Interesse ved ligesom at betinge en Erstatning for dem, vilde jeg kunne have gaaet ind derpaa. — Jeg kommer dernæst til de to principale Endringsforslag, som efter den Forklaring, der er givet af den ærede Ordsfører for Forslagsstillerne, ere at betragte som eet, idet Nr. 2 staaer og falder med Nr. 1. Dette Endringsforslag maa jeg rigtignok meget indstændig anmode det ærede Thing om ikke at vedtage, thi jeg seer i Grunden ikke ret, hvorledes man skulde kunne bringe Loven i Anvendelse dermed, ligesom Bestemmelsen, hvad ogsaa den ærede Ordsfører for Forslagsstillerne har erkjendt, vilde staae i den meest skærende Modsetning til de Regler, som ere gjældende ved alle lignende Expropriationer af Gruus og Materiale til Veie. Netop fordi man lader de gamle Regler for Expropriation af Gruus til Veie blive staaende usforandrede, forekommer det mig overordentlig vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at anvende Bestemmelsen i den nye foreslaaede § 1. Jeg kunde ogsaa ganske vist ønske en nærmere Forklaring om, hvad det egentligt er for en Værdi af Gruus, hvorpaa de ærede Forslagsstillere have tænkt. Grusets nuværende Værdi beroer væsentligt paa dets Anvendelse som Beimateriale, og saalange